

ton volt prédikátor. Értett az orvosi tudományokhoz is.

M. Úti-társ, Nagyvárád, 1657.

Kiad. RMKT 17, 9, 1977 (versei).

Ir. Adattár, 2, 1966.

Vg. I.

SELYEI József (Vágsellye, 1909. jan. 1.–Vágsellye, 1941. márc. 6.): író. Kisparaszti sorban nevelkedett, iskoláit abbahagyta, gazdálkodott. Autodidakta író, östehetségként tartották számon. Egész életében a parasztság sorskérdései és életkörülményei foglalkoztatták. Eleinte a szociáldemokratákhoz csatlakozott, majd az agrárpárt tagja lett. Szoros kapcsolatba került a Sarlóval, a mozgalom dokumentáris értékként becsülté írásait, benne látta a szlovákiai m. paraszti valóság leghitelesebb ábrázolóját. 1939 után politikailag megbízhatatlanként kezelték; sokat nélkülözött, tüdőbajban halt meg. Húszévesen verseskötetet adott ki, de prózája bizonyult jelentősebbnek. A Korunk avatta íróvá, közölte naturalisztikus hűségű rajzait a paraszti mindennapokról. (*Zsellér-miniatűrök* [1930]).

M. Farsang legénye, v., Vágsellye, 1929; Elfogyott a föld alá, r., Pozsony, 1935; Nádas házak, vál. elb., kiad., bev. CSANDA Sándor, uo., 1957.

Ir. CSANDA Sándor: ~ élete és művei [1957] = CS. S., Valóság és illúzió, Pozsony, 1962; SÁNDOR László, Három arcképvázlat = S. L., Hazánk: Kelet-Európa, 1979. Sz. Z.

SÉLYEI M. István (? , 1627. ?–Pápa, 1692. okt. 17.): református egyházi író. 1650-től Sárospatakon tanult. 1652-től rektor Pápán. 1655–58-ban az utrechti, groningeni, franeakeri egyetemre járt. 1659–1674 között lelkész, tanár, 1669-től a dunántúli egyházkerület püspöke. 1674-ben a pozsonyi vésztörvényszék halálra ítélte, itt prot. társainak szószólója. Berencsen bebörtönözték, majd 1675-ben Nápolyban eladták gályarabnak. Holland segítséggel szabadult, 1676-tól Zürichben prot. pártfogóinál időzött. 1677-től hazatérve Pápán lelkész, püspök. Írói működése (prédikációk, beadványok, szónoklatok) jobbára elítéltetéséhez, raboskodásához, svájci tartózkodásához kapcsolódik.

Kiad. ~ Albuma, kiad. ZSILINSZKY Mihály, Egyháztörténelmi emlékek a zürichi könyvtárból, SpFüz 1866;

Üdvözlő beszéd, kiad. CSUTHY Zsigmond, MProtEgyhIskFigy 1884.

Ir. RÁCZ Károly, A pozsonyi vértörvényszék áldozatai 1674-ben, Sárospatak, 1874; Galeria Omnium Sanctorum, [...] kiad. MAKKAI László, 1976. Im. M.

SEMJÉN Gyula (Báziás, 1907. okt. 17.–Bp., 1956. ápr. 15.): író, műfordító. Az egyetemet Bp.-en francia–német szakon végezte. Gimnáziumi, majd számviteli főiskolai tanár; 1952-ben a Tankönyvkiadó Vállalat idegen nyelvi osztályának vezetője. Német nyelvkönyveket írt. Lefordította Claudel *A sellyemcipő* (1935), Strindberg *A bűnbak* (1941) c. műveit.

M. A bécsi francia kultúra, Bécs, 1931; Lázadás, r., 1943; Sík Sándor a költő, Szeged, 1943; Paul Claudel, 1944; Az üvegkastély, elb., 1946; Hazátlanok, r., 1947. M. P. J.

SEMPTEY Róbertné → *Bokor Malvin*

SENFLEBEN, Sigismund (Podolin, ?–Lőcse, 1513. nov. 12.): latin–német szójegyzék összeállítója. A bécsi egyetemen baccalaureátust szerzett, a lőcsei Szent György kápolna oltárosaként halt meg. Művét a gyulafehérvári Batthyány Könyvtár kódexe őrzi. Ezt és Johannes Marchesius himnusz-kommentárjait tartalmazó kéziratát a szepesi 24 plébános testvéreletére hagyta. Életrajzi adatait Henckel János bejegyzései őrizték meg.

Ir. CSONTOSI János, Adalék a szepességi könyvtárhoz, MKsz 1880; PUKÁNSZKY Béla, A magyarországi német irodalom története, 1926; SZENTIVÁNYI, Róbert, Catalogus concinnus librorum mancriptorum Bibliothecae Batthyanyanae, Szeged, 1958; VIZKELETY, András, ~ = Deutsche Literatur de Mittelalters, Verfasserlexikon, 8, Berlin–New York, 1993. V. A.

SENNYEI László, br. (Tárkány, 1631. máj. 6.–Nagyszombat, 1702. jan. 13.): útleíró. 1648-ban belépett a jezsuita rendbe. Bécsben, Grazban tanult, majd ugyanitt a filozófia és a teológia tanára. Nagyszombati rektorsága idején naplót írt (1686; kézirata a bp.-i Egyetemi Könyvtárban). Erdélyben is működött. Összefoglaló teológiai műve 14 kiadást ért meg (*Examen* [...], Graz, 1686). Lat. nyelvű római útinaplói (1687, 1693, 1696) a m. utazási irodalom Faludihoz közeli ízlésvilágát képviselik.

Kiad. IVÁNYI Béla, Báró ~, nagyszombati rektor római utazásai, 1929; Magyar utazási irodalom, 15–18. század, kiad. KOVÁCS Sándor Iván–MONOK István, 1991.

Ir. KOVÁCS Sándor Iván, Szakácmesterségnek és utazásnak könyvecskéi, 1988. M. I.

SEPSY Károly (Szatmárnémeti, 1822. ?–Szatmárnémeti, 1853. dec. 31.): író. 1838-ban Máramaroszigeten színésznek állt. Fiatalon színtársulatot alapított. Társulatában lépett színpadra 1841 nyarán Ozorán Petőfi (L. Petőfi, *Levél egy színész barátomhoz*). ~ 1845-ben Itáliában járt.

M. Egy színész emléklapjai, Debrecen, 1848; Regényképek, elb., Pest, 1848; Nász és sír, d., Nagykároly, 1850; Cornélia, r., Szatmár, 1850; Százműzött, r., Debrecen, 1851.

Ir. HATVANY Lajos, Petőfi első színigazgatója, ~, ÚjId 1948. Ce. M.

SERÁK Julianna Róza → **ZSIGRAY Julianna**

SERÉDI Jenő (Miskolc, 1863. dec. 13.–Auschwitz, 1944. ?): író. A gimnáziumot szülővárosában, orvosi tanulmányait Bécsben és Bp.-en végezte. Beckói és boldvai pályakezdése után 1902-től a felsőzsolcai körzet orvosa volt. 1900–1912 között több miskolci folyóirat szerkesztője, főszerkesztője. 1939-ben nyugdíjazták, 1944-ben deportálták.

M. Új könyv, Miskolc, 1886; A tizedik este, bem. Miskolc, 1900; Megtorlás, bem. Temesvár, 1906; Rombadőlt oltár, bem. Bp., 1908; Romlás, bem. Kvár, 1912; A nászajándék, bem. Miskolc, 1911; A gazember, Miskolc, 1926.

Ir. Csokor. Miskolci antológia, szerk. HAJDÚ Béla és BAK János, Miskolc, 1926. K. B.

SERES János → **SZILÁRD János**

SERES József (Kunágota, 1910. jan. 4.–Bp., 1984. okt. 10.): irodalomtörténész, kritikus. 1950-ben az ELTE m.–történelem szakán tanári diplomát szerzett. 1945–49-ben a Nemzeti Parasztpárt titkára, majd szabadművelődési felügyelő volt Szegeden. A Tiszatáj egyik kezdeményezője. 1950-től min.-i tisztviselő, 1963–1973 között a Tankönyvkiadó felelős szerkesztője, majd főszerkesztő-helyettese volt.

M. Kunágota község társadalomrajza, 1937; Május piros harangjai, antológia, szerk. 1962; Verselemzések, 1970 (Szappanos Balázssal); VAJDA János, Szépprózai írások, krk., szerk., 4, 5, 1972; Szépprózai művek elemzése, 1976;

Egy viharsarki falu múltja a felszabadulás után (Kunágota), Békéscsaba, 1987.

Ir. FODOR András, Ktáros 1971; BOGLÁRI BÉKÉS István, Népi írók, ifjú kommunisták és más rebellesek, 1987; PÉTER László, Szőregi délutánok, 1994. B. M.

SERESS Géza; Steiner (Losonc, 1904. dec. 11.–Bp., 1957. jún. 13.): újságíró, szerkesztő, műfordító. A párizsi Sorbonne-on francia szakot végzett. Bp.-en volt nyelvtanár. 1935–1939 között Csehszlovákiában élt. A Vörös Segély prágai Solidaritas című lapjának felelős szerkesztője. 1942-től Mo.-on élt illegálisan; az Ellenállás pártcsoport szervezője és az Ellenállás c. lap szerkesztője. 1944 őszétől Jugoszláviában részt vett a partizánharcokban. 1945-ben Pécsen pártmunkás, majd a Szikra Kiadó felelős szerkesztője lett. 1948–49-ben az MTI Szovjetunióbeli tudósítója. 1949-ben koholt vádakkal elítélték. 1954-ben rehabilitálták. 1954-től a Szépirodalmi Kiadó felelős szerkesztője, 1955-től az Új Magyar Könyvkiadó irodalmi vezetője. 1956-ban ment nyugdíjba.

M. Journal Otto KORVIN, napló, ford., 1933; La cour de Louis XV. Journal de voyage du comte Joseph TELEKI, útinapló, ford., 1943 (Tolnai Gábor neve alatt); H. W. RÜSSEL, Keresztény humanizmus, ford., 1944.

Ir. TOLNAI Gábor, Illyés Gyula, „Országomlás”. Egy Illyés-töredék margójára = T. G., Örökség és örökösök, 1974. P. P. M.–Cs. T.

SERESS Imre (Jászfényszaru, 1860. nov. 1.–Bp., 1938. jún. 10.): költő, író. Zenei tanulmányait a bp.-i konzervatóriumban végezte. 1886–1889 között Tatán gr. Esterházy Miklós színházának karmestere és zeneigazgatója. Szerkesztette a Tatai Híradót, közben a Szombathelyen megjelenő Dunántúlt, a Jászberényi Hírlapot, 1904-től a Kassai Hírlapot.

M. Hári János Iliásza (travesztált eposz), 1885; Hári János Odyszeája (travesztált eposz), 1886; Vasutas tótok, verses humoreszkek, 1887; Emmi és társai, v., 1888; Két millió, mint házassági akadály, elb., 1900; Kukány ostroma, paródia, Nyitra, 1904; A végzet, r., 1909; A nagy háború legendái, v., 1920; A magyar Robinsonok, ifjúsági r., 1924; Egy év története, 1926. F. É.

SERESS László (Baja, 1875. jan. 22.–Bp., 1947. aug. 26.): újságíró. Közgazdasági és jogi tanulmányokat végzett Bp.-en. 1896-tól az Egyetértés, 1900-tól a Független Magyar-